

Sujuva ympäristöluvitusta vihreän siirtymän vauhdittajana

Mari Rajala

Pirkanmaan ELY-keskus

14.01.2025

2024 - 2027

Strategia

Aluehallintovirastot • ELY-keskukset

Kestävää tulevaisuutta tekemässä

– YHDESSÄ JA LÄHELLÄ

STRATEGISET PAINOPISTEEMME

2024–2027

Strategia

Aluehallintovirasto • Suomalainen

TAVOITTEEMME

Elinvoima

- Uudistuva, kasvava, monipuolistuva ja kansainvälistyvä elinkeino-toiminta
- Kasuvat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostukset kaikilla alueilla
- Nouseva sekä talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia edistävä väestön koulutus- ja osaamistaso
- Saavutettavat ja hyvin saatavilla olevat palvelut
- Kuntien työvoimapaalveluita hyvin tukeva valtion aluehallinto
- Kokonaiskestävä, kilpailukykyinen ja häiriöitä sietävä ruokajärjestelmä
- Kestävää kasvua ja saavutettavuutta tukeva liikennejärjestelmä

Varautuminen ja kokonaisturvallisuus

- Korkea turvallisuuden tunne kaikissa väestöryhmissä
- Kriisinkestävä yhteiskunta
- Vahva poikkihallinnollinen varautuminen ja kokonaisturvallisuuden yhteistoiminta

Kestävä ja puhdas siirtymä

- Talouden rakennemuutosta ja kasvua sekä luonnonvarojen kestäväää käyttöä tukeva puhdas siirtymä
- Hiilinegatiivisuutta ja luontokadon pysäyttämistä kohti eteneminen
- Haitallisten päästöjen väheneminen ja ilmastoriskien hallinta
- Ihmisten hyvinvointia, luontosuhdetta sekä sujuvaa ja turvallista arkea tukeva rakennettu ympäristö

Hyvinvointi ja yhdenvertaisuus

- Peruspalvelut ovat yhdenvertaisesti saatavilla
- Ennakoiva, nopea ja vaikuttava oikeusturva
- Valvonta on vaikuttavaa ja oikea-aikaista
- Työelämän muutokset huomioiva, laadukas, terveellinen ja turvallinen työelämä
- Vähentynyt eriarvoisuus ja lisääntynyt osallisuus
- Tasapuolisesti saatavilla olevat ja hyvin toimivat kotoutumisen edistämisen palvelut

Henkilöstö ja työyhteisö | Asiakaskokemus ja sidosryhmät | Digitalisaatio ja sujuvat prosessit

- Erinomainen työtyytyväisyys ja työnantaja-kuva
- Aktiivinen ja vaikuttava verkosto- ja kumppanuusyhteistyö
- Sujuvat ja digitalisoidut palvelut
- Vaikuttava viestintä ja vuorovaikutus
- Erinomainen asiakaskokemus
- Saumaton ja häiriötön virastouudistuksen toimeenpano

TOIMINTAYMPÄRISTÖMME

**Globaali sääntöpohjainen
järjestelmä ja demokratia
haastettuina**

*Varautumisen ja
huoltovarmuuden
merkitys kasvussa*

*Epäluottamus ja
vastakkainasettelu
yhteiskunnassa uhkaavat
kasvaa*

**Hyvinvointi
ja osaaminen
polarisoituvat**

*Väestörakenteen muutos sekä
työvoiman saatavuus haastavat
hyvinvointivaltion perustan*

**Luonnon
kantokyky
uhattuna**

*Puhdas siirtymä: kestävä
energian ja materiaalin
tuotanto, kierto ja
hyödyntäminen luovat
mahdollisuuksia*

**Tekoäly ja älykkäät
teknologiat
yleistyvät**

*Rakenteelliset ja
teknologiset muutokset
luovat paineita ja
mahdollisuuksia työn
tuottavuuden lisäämiseen*

**Julkisen
talouden perusta
muutoksessa**

Vihreä siirtymä ELY- keskuksen työssä

ELY-keskukset edistävät vihreää siirtymää mm. sujuvoittamalla vihreän siirtymän hankkeiden käsittelyä sekä neuvomalla yrityksiä vihreän siirtymän hankkeissa.

Useat vihreän siirtymän hankkeet vaativat toteutuakseen ympäristölupaa, vesilupaa tai kaavamuutosta.

ELY-keskusten asiantuntijat huolehtivat, että vihreän siirtymän hankkeiden ympäristöä koskevat tarpeet tunnistetaan ajoissa ja varmistavat riittävän yhteydenpidon eri viranomaisten välillä (esim. ympäristöluvan tai ympäristövaikutusten arviointimenettelyn käynnistämisen tarve).

Sujuvoittamisen lisäksi ELY-keskus voi myös toimia vihreän siirtymän hankkeiden rahoittajana.

Tukea on tarjolla eri teemoissa mm. yrityksen kasvuun, kansainvälistymiseen ja kehittämiseen.

Yleisimmät ympäristölliset viranomaismenettelyt laitoshankkeissa

Ota yhteyttä,
ELY-keskus neuvoo
sinua eteenpäin!

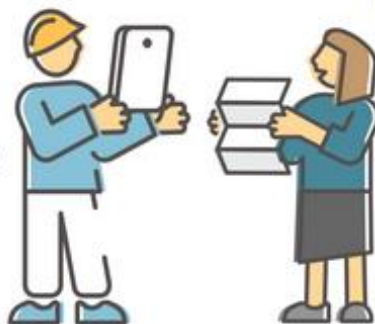
?

Varmista hankkeen sujuva eteneminen ottamalla yhteyttä viranomaisiin **mahdollisimman aikaisessa vaiheessa.**

Hyvin tehty hakemus nopeuttaa käsittelyä!

Eri lupia on mahdollista hakea samaan aikaan.

KUNTA

KAAVOITUS

- yleiskaava
- asemakaava

Asemakaavan muutos kuulemisineen vie vähintään useita kuukausia.

ELY-
KESKUS

Mahdollinen
YVA-tarve-
harkinta

noin 1-4 kk

Ympäristö-
vaikutusten
arviointi
(YVA)

noin 9-18 kk

Varaa laajoissa hankkeissa riittävästi aikaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn.

AVI tai
KUNTA

Ympäristö-
lupa /
vesilupa

noin 4-12 kk

Huomioi, että toimintaa ei saa aloittaa ennen lainvoimaista ympäristölupaa tai lupaa aloittaa toiminta muutoksenhausta huolimatta.

AVIn tavoite
uuden toiminnan
lupakäsittelylle
10 kk.

TUKES tai
pelastus-
laitos

Kemikaali- ja
prosessi-
turvallisuuteen
liittyvät luvat

KUNTA

Rakennus-
lupa

Aluehallinnon
uudistuksen vaikutukset
vihreän siirtymän
vauhdittamisessa

Säätelyn kehittäminen
ja yksinkertaistaminen
vihreän siirtymän tueksi

Hallitusohjelman linjaukset valtion aluehallinnon uudistuksesta

– Lupa- ja valvontavirasto osana uudistusta

Uusi valtakunnallinen Lupa- ja valvontavirasto

- Kootaan lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät uuteen valtakunnalliseen virastoon
- Investointien edistämiseksi edetään kohti ympäristölupien yhden luukun mallia, jossa asiointi ja lupien haku tapahtuu keskitetysti ja digitaalisesti yhden lupaprosessin kautta.

Yhdenmukaisempia ja sujuvampia lupa- ja valvontaprosesseja

- Vahvistetaan yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoitetaan lupaprosesseja.
- Kehittämisen pääperiaatteena on monialaisuus.

Elinvoimakeskukset

- ELY-keskusten osalta lähtökohtana on monialainen valtion aluehallinto, joka kootaan nykyistä vahvemmille alueille elinvoimakeskuksiin.
- Elinvoimakeskukset ja niiden alueet muodostetaan nykyisten täyden palvelun ELY-keskusten pohjalta.

Uudistuksessa turvataan

- Kielellisten oikeuksien toteutuminen
- Varautumisvastuiden toteutuminen
- Yhteistyö alueellisten viranomaisten kanssa sekä alueellinen läsnäolo ja toimipisteverkosto
- Käynnissä olevien prosessien sujuvuus

Uudistus kattaa

4600 työntekijää

27 virastoa

9 hallinnonalan tehtäviä

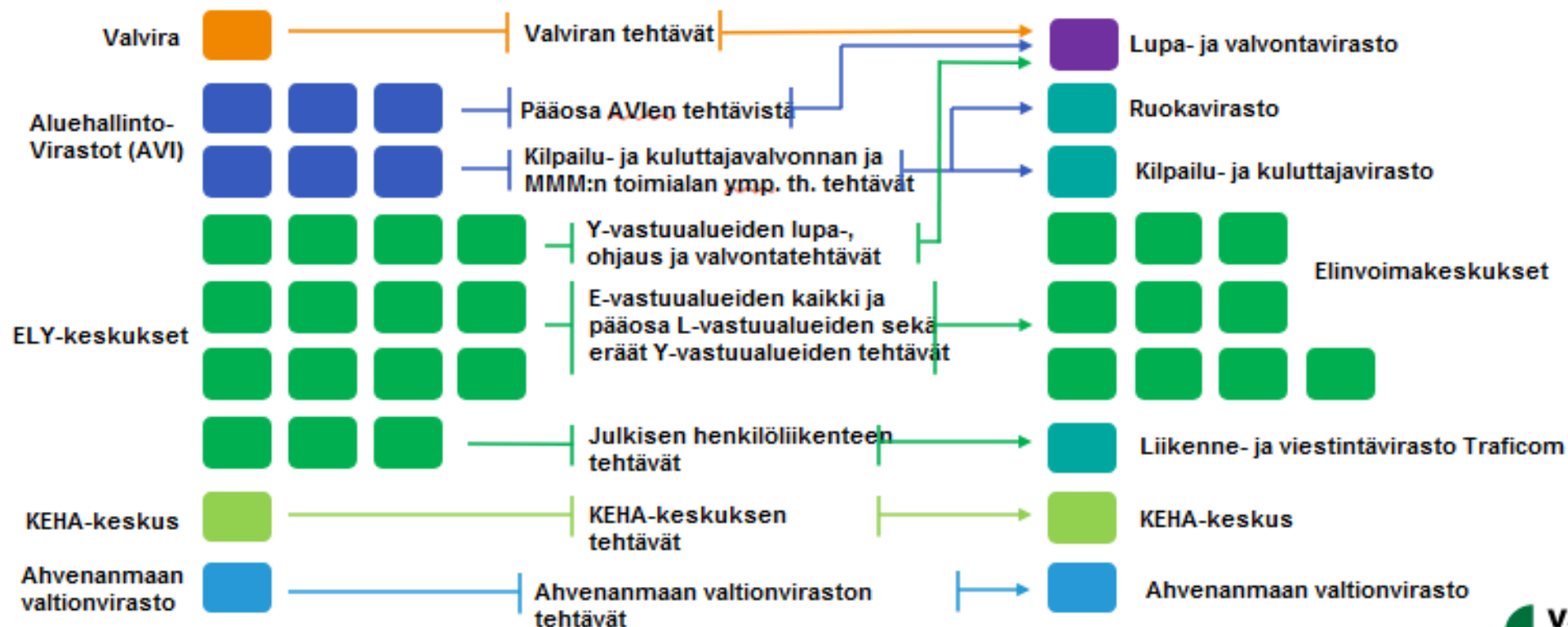
330 milj. e virastojen
nettomäärärahoja
vuonna 2024

Tehtävien jakautuminen aluehallinnon uudistuksessa

Nykytila: tehtävät organisoitu 24 virastoon: Valvira, 6 aluehallintovirastoa, 15 ELY-keskusta, KEHA-keskus sekä Ahvenanmaan valtionvirasto.

Tavoitetila: tehtävät organisoitu 16 virastoon: LVV, 10 elinvoimakeskusta, KEHA-keskus, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Ruokavirasto, Liikenne- ja viestintävirasto ja Ahvenanmaan valtionvirasto

Uudistusta koskevan lainsäädäntötyön aikataulu

- Lausuntokierros 20.6.2024-1.9.2024.
 - Lausuntopyyntö lähetettiin yli 500 taholle (joista kuntia 293), ja lausuntoja saatiin yli 200 taholta
- Hallituksen esitys (HE) menee lainsäädännön arviointineuvoston käsittelyyn (6-7 viikon vaikutus)
- HE annettaneen eduskunnalle helmi-huhtikuussa 2025
- HE lähetetty lausunnoille samaan aikaan ja viedään eduskuntaan samaan aikaan ympäristöministeriön yhden luukun palvelujen HE:n kanssa (ns. YLP-uudistus)

Lupa- ja valvontavirasto: monialainen valtion keskushallinnon viranomainen

- Lupa- ja valvontavirasto vastaa useita toimialoja koskevista lainsäädännön lupa-, ohjaus-, valvonta- ja toimeenpanotehtävistä sekä valvoo yleistä etua ympäristöasioissa.
 - Virasto huolehtii myös perusoikeuksien ja oikeusturvan toteutumisesta.
- Valtiovarainministeriö vastaa viraston yleishallinnollisesta ohjauksesta
 - Viraston toimintaa ohjaavat omilla toimialoillaan eri ministeriöt.

Lupa- ja
valvontavirasto
aloittaa
1.1.2026

Lupa- ja valvontaviraston toimialat

Sosiaali- ja terveystoimiala

sosiaali- ja terveydenhuollon, terveydensuojelun sekä alkoholi- ja tupakkahallinnon ja adoptioasioiden hallinnon lupa- ja rekisteröinti-, ohjaus-, valvonta- ja rahoitustehtäviä sekä muutoksenhakuviranomaistehtäviä

Varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin toimiala

varhaiskasvatusta, opetusta, koulutusta, kirjastoja, liikuntaa, nuorisoa ja hautaamista koskevia lupa-, valvonta-, ohjaus- ja rahoitustehtäviä ja muutoksenhakuviranomaistehtäviä

Ympäristötoimiala

ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, alueidenkäytön, rakentamisen, vesien- ja merenhoidon lupa-, ohjaus-, suunnittelu- ja valvontatehtäviä, vesitalousasioiden lupa- ja valvontatehtäviä sekä ympäristövaikutusten arviointiin liittyviä tehtäviä ja muita ympäristön käyttämistä ja suojelua koskevia tehtäviä

Pelastustoimen ja varautumisen toimiala

pelastustoimen valvonta, pelastustoimen palvelujen laadun, saatavuuden ja tason valvonta ja arviointi, suuronnettomuusharjoitusten arviointi erityistä vaaraa aiheuttavissa kohteissa, metsäpalojen lentotähystyksen hallinnointi ja ohjaus, pelastustoimen valtionavustuksiin liittyvät tehtävät, varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen ja alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen

Työsuojelun toimiala

Työsuojeluhallinnon lupa-, valvonta- ja ohjaustehtäviä sekä tuotevalvontatehtäviä

Virastolla voi olla myös muita erikseen säädettäviä tehtäviä.

Elinvoimakeskukset lyhyesti

- Vuoden 2026 alussa Suomeen perustetaan kymmenen uutta elinvoimakeskusta.
- Elinvoimakeskukset hoitavat monipuolisia tehtäviä, jotka liittyvät **elinkeinoihin, maaseutuun, liikenteeseen ja ympäristöön.**
- Elinvoimakeskukset tuntevat alueiden tarpeet ja toimivat paikallisesti.

Elinvoimakeskusten tehtäviä

Maaseutu

Maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys sekä vesitalous, valvonta

Maahanmuutto

Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen

Liikenne

Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot sekä maanteiden pito

Ympäristö

Luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen, ympäristökasvatus

Elinkeinot ja työllisyys

Työllisyyden edistäminen, työvoiman osaaminen, yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky sekä energiantuotanto

Rahoitus, kehittäminen ja seuranta

EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman sekä maataloustuki- ja maaseuturahaston tukien hallinnointi, alueiden kehittäminen

Sujuva lupamenettely

Investointien edistämiseksi edetään kohti yhden luukun mallia, jossa asiointi ja lupien haku tapahtuu keskitetysti ja digitaalisesti yhden ja käyttäjälähtöisen lupaprosessin kautta

Lupakäytäntöjen sujuvoittamisella edistetään puhdasta siirtymää ja Suomen kilpailukykyä

Viranomaisrakenne ja lupamenettelyt v. 2026

Aluehallintovirasto

- Ympäristölupa
- Vesilupa
- Maa-aineslupa (osin)

ELY-keskus

- Luonnonsuojelupäätös
- YVA-menettely
- Natura-arvio
- Lupien valvonta

Lupa- ja valvontavirasto

- Ympäristölupa
- Vesilupa
- Maa-aineslupa (osin)
- Luonnonsuojelupäätös
- YVA-menettely
- Natura-arvio
- Vesienhoidon hankekohtainen poikkeus (YSL, VL lupa-asian yhteydessä)
- Valvonta

Kunta

- Ympäristölupa
- Maa-aineslupa
- Rakentaminen
- Kaavoitus

Tukes

- Kaivoslain mukaiset luvat
- Kemikaaliturvallisuuslupa

Keskeisten ehdotusten päälinjoja

Tiivistetään YVA-
menettelyn ja
lupamenettelyn yhteyttä

Säädetään
ympäristöllisten lupien
yhteiskäsittelystä
nykyistä laajemmin

Tarjotaan tieto
käsittelyajoista ja
seurataan määräaikojen
toteutumista

Tuodaan lupa-asioita
koskevia EU-velvoitteita
kansalliseen
toimintaympäristöön

Varmistetaan
ympäristöasioiden
käsittelyn
yhdenmukaisuus,
sujuvuus ja
ennakoitavuus Lupa- ja
valvontavirastossa

Huolehditaan
päättöksenteon
asiantuntemuksesta ja
riippumattomuudesta

-
- Tulevaisuudessa digitalisaatio ja tekoäly tuovat lisää mahdollisuuksia
 - Ympäristön arvot ja huoltovarmuus ovat kaiken perustana

Kiitos!

Lue lisää:

ym.fi/yksiluukku

[Hankeikkuna: Yhden luukun palvelujen hanke,
YM046:00/2023](#)

[Hankeikkuna: Yhden luukun lainsäädäntöhanke,
YM063:00/2023](#)

[VM: Aluehallinnon uudistus](#)